

Mark Huisman

Tekniska Servicenämnden

mark.huisman@trelleborg.se

Motion - Inventera, nyplantera, kompletteringsplantera och vårda nyttoväxterna i kommunens grönområden

Miljöpartiet de gröna har inkommit med motion avseende att inventera, kompletteringsplantera och vårda nyttoväxterna i kommunens grönområden. Motionären definierar nyttoväxter som de växter människan drar direkt nytta av, i motionen främst som mat. Motionären lyfter fram att nyttoväxterna kan användas i pedagogiskt syfte i skolverksamhet och i folkbildning.

Miljöpartiet de gröna talar i sin motion vidare om traditionella kulturorter av nyttoväxter som skulle användas samt exotiska frukter som persika, mandel och kiwi. Motionären hänvisar till Göteborgs stad som har 12 fruktlundar, de flesta relativt små.

Beredning

Att utöka odlingen av nyttoväxter på kommunal mark får naturligtvis ses som positivt och intressant. Nämnas i sammanhanget skall att kommunen tillhandahåller ett antal koloniområden där odling av frukt och andra nyttoväxter sker och dessutom har kommunen planlagt för ytterligare koloniområden om behov skulle finnas. I kommunen finns också några tusen egna med väl uppvuxna trädgårdar som kan rymma fruktträd, grönsaker och andra nyttoväxter. Teknisk serviceförvaltning har under årens lopp ställt sig vällovliga till stadsodlingsprojekt, förutsatt att det finns någon som administrerar och ansvarar för dem. Förvaltningen har inte resurser att driva sådana projekt i egen regi.

Vad gäller odling på skolor och förskolor så förekommer detta i någon utsträckning på en del av dem, men det finns på många håll restriktioner på grund av allergiproblem och andra aspekter.

Avslutningsvis finns på allmän platsmark ett stort antal fruktträd, med stor dominans av fågelbär (*Prunus avium*, med ätliga "körsbär"). Det forna koloniområdet i nordöstra Trelleborg som avvecklades för några år sedan hyste ett stort antal fruktträd, tyvärr har en betydande del försvunnit i samband med att Högalids förskola etablerades i området. Privatpersoner kan ibland ses som plockar frukten där. I Klosterträdgården finns en liten ortagård och inslag av fruktträd.

Någon fullständig inventering av hela träd- och buskbeståndet i kommunen har aldrig gjorts, men ett fåtal äppelträd, äkta kastanj, plommonträd och päronträd är kända. På busksidan kan planteringar med Aronia, Kvitten och Havtorn nämnas där ätliga frukter kan sköras.

När det gäller motionärens förslag om att inventera beståndet av nyttoväxter är detta en mycket omfattande uppgift som inte kan klaras med de resurser som står till buds. Skulle tillräckliga extra resurser ställas till buds för detta kan teknisk serviceförvaltning genomföra det.

Kompletteringsplantering som nämns i motionen hänger samman med inventeringen och kan genomföras först när inventering är genomförd. Som rutin ersätts idag flertalet utgångna träd i kommunen med samma art, då det ofta är fråga om trädader, alléer eller medvetna trädkombinationer. Det är i dagsläget oklart hur pass omfattande kompletteringsplanteringar som eventuellt skulle krävas.

Att vårda befintliga bestånd av nyttoväxter görs i den utsträckning som resurser till detta finns. Dock saknas i dagsläget resurser till att exempelvis professionellt beskära fullvuxna äpple- och päronträd på det före detta koloniområdet där Högalids förskola idag ligger. Medan ett ordinärt parkträd som är bra placerat kan klara sig många år utan insatser, kräver ett fullvuxet äppelträd två timmars beskärningsinsats årligen.

Att använda nyttoväxter i samband med nyplanteringar i kommunens grönområden på allmän platsmark kan vara möjligt. Detta gäller då framförallt fruktbärande träd och buskar. Det får då beaktas att det måste tillskjutas extra medel för driften, då fruktträd och fruktbärande buskage kräver extra skötsel och således kostar mer i drift än konventionella träd- och buskarter som normalt används i kommunens planteringar.

Möjligheten att föreslå exploaterare att anlägga ytor för odling och sätta fruktträd bör också kunna tillvaratas i samband med nybyggnader.

Att däremot börja etablera grönsaksodlingar eller andra nyttoväxter på ytor där allmänheten skall ha tillträde kräver att det organiseras och att någon tar ansvar för planteringen alltifrån etablering till skörd. Med de resurser teknisk serviceförvaltning har idag finns ingen möjlighet att medverka till detta.

Sammanfattningsvis kan sägas att nyplantering av framförallt buskar och träd med ätliga frukter kan vara möjlig i samband med exploatering. Inventering och komplettering av nyttoväxter på kommunal mark ryms inte inom teknisk serviceförvaltnings budget. Befintliga träd och buskar vårdas inom den resursram som finns. Teknisk serviceförvaltning är öppen för och kan bereda mark för odling av grönsaker, frukt och bär och andra nyttoväxter på kommunal mark, förutsatt att ansvarig finns som sköter anläggning, skötsel och skörd samt avetablering.

Förslag till beslut

Presidiet föreslår tekniska servicenämnden besluta

- att yttra sig i enlighet med förvaltningens förslag samt
- att översända yttrandet till kommunstyrelsen som eget yttrande i ärendet.